

כך פעל ציר פילבר-הנדלר לתקוע מקלות בגלגלי המתחרות של בזק

תומר גנון וליטל דוברוביץקי 07:17

חלק מרכזי מכתב האישום [בתיק 4000](#) מתמקד בפעולות שהוביל מנכ"ל משרד התקשורת לשעבר, עד המדינה שלמה פילבר, במטרה לקדם את האינטרסים העסקיים של בזק ובעל השליטה בה לשעבר שאול אלוביץ', בהנחייתו של ראש הממשלה ושר התקשורת לשעבר בנימין נתניהו.

קראו עוד בכלכליסט:

- פילבר: "איתן מדמון גילה לי מי המקור במשרד שמדליף לעיתונאי שלו"
- ניר חפץ: "תפקיד וואלה? לעשות שקט בבית רה"מ"
- חפץ: "אלוביץ' הציע לי שוחד של 30 אלף דולר במזומן"; אלוביץ': "הוא משקר"

בכתב האישום מופיעות דוגמאות לשיטות שבהן בלם, קידם או התאים פילבר את הרגולציה לטובת בזק תוך שימור רווחיה הגבוהים, על חשבון הציבור.

מימין: שלמה פילבר ומנכ"לית בזק לשעבר סטלה הנדלר-צילום: אוראל כהן

אחת הדרכים שבהן סייע פילבר לבזק - שנדחקה לשוליים בכתב האישום אולם משתקפת היטב בחומרי החקירה, נוגעת למרכיב מרכזי [ברפורמת השוק הסיטונאי](#) - מתן גישה אל התשתיות הפסיביות של בזק למתחרות שלה סלקום ופרטנר. כבר בתחילת 2015, כחצי שנה לפני כניסת פילבר לתפקיד, נקבע בתקנות שבזק תאפשר למתחרות גישה ל"גובים" (בורות התקשורת) שבבעלותה כדי שיוכלו לפרוס סיבים אופטיים משלהן ולייצר תשתית שתתחרה בזו של

בבזק לא אהבו את הרעיון, וכפי שגם קבעה הממונה על התחרות עו"ד מיכל הלפרין - פעלו לסכל את הפריסה. הליך האכיפה של רשות התחרות החל בראשית 2017 וקבע בסיכומו שבזק ניצלה לרעה את כוחה המונופוליסטי לחסימת המתחרות. החסימה החלה, כתבה הלפרין, ביולי 2015. מדובר בשבועות ספורים לאחר מינוי פילבר למנכ"ל. הלפרין הטילה על בזק קנס מנהלי של 30 מיליון שקל ועל [מנכ"לית בזק לשעבר סטלה הנדלר](#) קנס של חצי מיליון שקל, מכיוון שהיתה מודעת להתנהלות החברה ולא מנעה אותה.

מה שהלפרין ורשות התחרות כנראה לא ידעו, ועולה מחומרי החקירה בתיק 4000 ופרשיות בזק, הוא שהנדלר - שנהנתה מיחס VIP אצל פילבר - פעלה מולו להקשות על המתחרות את הגישה לתשתיות בזק. נגד הנדלר הוחלט להגיש כתב אישום בכפוף לשימוע בגין מרמה והפרת אמונים על מערכת היחסים שניהלה עם פילבר. בתיק 4000 הוחלט לא להעמיד אותה לדין.

רק אחוז מהבקשות נענו השימוש בחשתיח הפסיביות של בזק

סך הכל	פרטנר	סלקום	
429	341	88	פרויקטים שהתשו לבזק
1,742	1,549	193	גובי בזק להם ביקש ספק השירות להתממשק פיזית
824	718	106	גובי בזק להם פנה הספק בבקשת התממשקות
663	569	94	גובי בזק אליהם קיבל הספק אישור התממשקות
136	108	28	גובי בזק להם הספק התתמשק בפועל
13	10	3	גובים בהם ספק השירות ביקש מבזק להתקדם ולבצע השחלה
123	98	25	גובים להם ספק השירות טרם העביר בקשת התקדמות
5	4	1	פרויקטים שהושלמו
1.1%	1.2%	1.1%	אחוז ביצוע מתוך בקשות

מקור: מייל שנשלח מבזק לבקשת משרד התקשורת ב-10.5.17

תכתובות מיילים מתיקי החקירה מספרות את הסיפור. פילבר כמנכ"ל פעל ברפיון מול בזק ולא עשה דבר לגדוע את עיכוב הרפורמה בידי בזק, למרות תלונות בנושא שקיבל מהחברות המתחרות. כך למשל בינואר 2016 פנה מנהל מחלקת קשרי הממשל בסלקום ניר יוגב למשרד התקשורת, והתלונן שבזק מסרבת לאשר הזמנות לקבלת גישה לבורות בטענה כי אין מדובר ב"פיתוח תחרות" אלא ב"התייעלות של סלקום".

במשרד התקשורת הוצע ליוגב לקדם שיחה בין מנכ"לי שתי החברות, אולם הוא השיב בזעם במייל שהועבר לפילבר: "זה נושא לפיקוח. השיחות בעבר לא הובילו לתוצאה חיובית, שכן בזק מבינה שגם אם תסרב לא יהיה מי שיכריח אותה לנהוג אחרת". פילבר כעס. "טעות גדולה בידך, ניר", השיב ליוגב. "מפיקוח תיהנה לכל היותר קופת המדינה, אתם ודאי פחות. תשקלו שוב, אתם ילדים גדולים".

"תשלחי למומו 'לא רשמי'"

שלושה חודשים אחר כך, במרץ 2016 חיברה סמנכ"לית הרגולציה של בזק לשעבר שרון פליישר מסמך לפיו סלקום משתמשת בתשתית של בזק גם לפריסת רשת סלולרית - עניין שלא תאם את האינטרס הכלכלי של בזק כבעלת פלאפון. פליישר טענה במסמך ששימוש בתשתית לרשת סלולרית אינו המטרה של רפורמת השוק הסיטונאי. היא כתבה במייל למנכ"לית הנדלר: "המסמך הינו חד משמעי ולא ניתן בשום פנים להתיר זאת", והוסיפה: "סיכמתי עם מומו שתשלחי לו את המסמך הזה 'לא רשמי'".

למרות גישתו המקלה של פילבר בנושא, אנשי המקצוע במשרד התקשורת סירבו לוותר לבזק. בנובמבר 2016, כמעט שנה לאחר שהתלונות החלו לזרום, שלח פילבר מכתב לבזק שבו הודיע כי הגישה של חברות הסלולר לתשתיות בזק אינה מותנה באופן השימוש. סלקום, פרטנר או כל מתחרה אחרת יכולות לעשות שימוש בתשתית בזק גם כדי לשדרג ולתחזק את תשתית הסלולר שלהן. "לא מדובר באסדרה חדשה - העיקרון נקבע באסדרה של השוק הסיטונאי", כתב פילבר באיחור ניכר.

שאול אלוביץ' בעל השליטה בבזק לשעבר - צילום: מוטי קמחי

אלא שהנדלר לא התכוונה לוותר. היא שלחה למנכ"ל משרד התקשורת מייל שבו כתבה לו: "מומו שלום, הופתעתי לקבל מכתב זה לאור זאת שלא ניתנה לבזק הזדמנות להשמיע את עמדתה בפניך, למרות בקשות חוזרות ונשנות". היא הוסיפה: "אבקשך לפחות לדייק ולקבוע כי אסדרה זו תחולתה מעתה ואילך - דצמבר 2016". פילבר קרא את המייל וכינס פגישה נוספת עם ראשי משרדו, שהבהירו לו כי הנושא נקבע והוגדר כבר לפני כשנתיים. רק שבועיים אחר כך הורה המנכ"ל להשיב להנדלר כי כבר היה שימוע בנושא ולבזק לא יכולות להיות טענות נוספות.

אלא שדיבורים לחוד ומעשים לחוד. בתחילת אפריל 2017 פנתה רכזת הטכנולוגיות במשרד התקשורת ילנה בסקיס אל בזק וכתבה: "אני מבינה שלאחרונה פרטנר החלה לפרוס על גבי התשתיות הפסיביות של בזק". היא ביקשה לקבל דו"ח מצב על השימוש במה שנקרא "תיק השירות", הן לגבי פרטנר והן לגבי סלקום. כלומר לדעת מה ההיקפים והמיקומים של הפריסה. באמצע חודש מאי 2017 נשלחו הנתונים מאגף הרגולציה של בזק (ראו טבלה). הם העידו שעל אף שחלפו כמעט שנתיים וחצי מאז נקבע כי בזק תיתן למתחרות גישה לתשתיות שלה, רק 1% בלבד מהפרויקטים שביקשו סלקום ופרטנר לבצע - הושלמו. כך, באותה נקודת זמן מתוך 429 בקשות הושלמו 5 פרויקטים בלבד.

ניצול הכוח המונופוליסטי

ההסברים של בזק היו רבים ומגוונים. בחברה טענו שהספקיות הגישו כמות גדולה של בקשות רק לאחר שנושא השימוש בבורות נסגר סופית מול משרד התקשורת; שרק 20% מהבקשות נדחו; שהיכן שניתן אישור, החברות ביצעו רק 20% מהפעולות; ושבמרבית המקרים על אף שניתן אישור, החברות לא ביצעו השחלה. "זו נקודה מסוימת בזמן, כאשר באותו זמן היו הרבה הזמנות וביצוע נמוך", אמרו השבוע בבזק בהתייחס לנתונים. "זה משקף תהליך טבעי של תחילת הדרך. בהמשך קצב הביצוע עלה בצורה חדה מאוד".

כאמור מי שלא התרשם באותם ימים מהתנהלות בזק היתה רשות התחרות. כך למשל, על פי ההחלטה שפרסמה הלפרין, סלקום ופרטנר לא השחילו סיבים בקנים שבבורות התקשורת משום ששיטת החיתוך שבזק כפתה עליהן, תוך ניצול כוחה המונופוליסטי, לא השתלמה להן כלכלית.

בזק, פילבר והנדלר לא מסרו תגובה.